W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum

20 listopada 2026 r. w Krakowie odbyła się uroczystość, podczas której wręczono działaczom 22 Krzyży Wolności i Solidarności oraz 12 Medali Reipublicae Memoriae Meritum. Odznaczenia uhonorowani odebrali z rąk dr. Mateusza Szpytmy, zastępcy prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

20.11.2026

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

W Krakowie wręczyliśmy Krzyże Wolności i Solidarności oraz medale Reipublicae Memoriae Meritum. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Wydarzenie zorganizowane przez krakowski oddział Instytutu Pamięci Narodowej odbyło się w gmachu Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

> *– Chciałbym, w imieniu państwa polskiego, podziękować Wam za to, że sprzeciwiliście się złu, które trawiło naszą Ojczyznę. Za swoją niezłomną postawę można było przecież stracić pracę, zostać internowanym, aresztowanym. Byli też tacy, których za walkę z komunistycznym systemem zamordowano. Ryzykowaliście więc wiele, nie mając pewności, że ta Niepodległa powstanie. To, że doczekaliście Rzeczpospolitej w 1989 roku, jest chyba zatem największą nagrodą, jaka mogła Was spotkać*

– mówił podczas uroczystości zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma.

W imieniu odznaczonych głos zabrali prof. Marek Kosiek oraz Piotr Bąk. Uroczystość poprowadził dr hab. Filip Musiał, dyrektor Oddziału IPN w Krakowie.

Na zakończenie utwory swojego autorstwa wykonał Janusz Wierzgacz uhonorowany medalem Reipublicae Memoriae Meritum, któremu towarzyszyła artystka Filharmonii Krakowskiej, Magdalena Drozd.

Krzyże Wolności i Solidarności wzorowane na przedwojennych Krzyżach i Medalach Niepodległości, nadaje Prezydent Rzeczpospolitej. Odznaczenia otrzymali działacze opozycji antykomunistycznej z lat 1956-1989 za zasługi w działalności na rzecz niepodległości i suwerenności Polski oraz respektowania praw człowieka w PRL.

Osoby odznaczone Krzyżami Wolności i Solidarności

Odznaczeni Krzyżem Wolności i Solidarności:

- Stanisław Cebula
- Włodzimierz Dulemba
- Leszek Antoni Golba
- Marek Aleksander Kosiek
- Anna Maria Krajewska
- Piotr Maciej Kuliszewicz
- Jerzy Andrzej Laszczyk
- Michał Karol Mikiewicz
- Antoni Józef Rączkowski
- Artur Józef Rewers
- Andrzej Stanisław Rokita
- Jan Rosiek
- Paweł Tadeusz Sabuda
- Adam Skałbania
- Jerzy Marian Szmid
- Bogdan Wilhelm Wróbel
- Jan Stanisław Żurek

pośmiertnie:

- Leszek Jan Kochan
- Janina Józefa Kosiek
- Ksiądz Emil Ojczyk
- Maciej Wiesław Zaremba
- Adam Zawada

Instytut Pamięci Narodowej honoruje Medalem Reipublicae Memoriae Meritum za wybitne zasługi w działalności publicznej i społecznej dla upamiętniania historii Narodu Polskiego w latach 1917-1990 oraz za wspieranie Instytutu w działalności edukacyjnej, naukowej i wydawniczej.

Osoby odznaczone Medalem Reipublicae Memoriae Meritum

- Piotr Bąk – samorządowiec, burmistrz Miasta Zakopane i starosta tatrzański. W latach 80. był zaangażowany w tworzenie niezależnych struktur harcerskich oraz działalność opozycyjną. W okresie pełnienia funkcji samorządowych wspierał działania i misję Instytutu Pamięci Narodowej poprzez budowę miejsc pamięci i organizację uroczystości rocznicowych, organizację we współpracy z IPN licznych konferencji, spotkań i odczytów a także wspólnych wydawnictw książkowych. Strażnik pamięci czynu niepodległościowego w Zakopanem i na Podhalu. Współpracował z IPN przy budowie upamiętnień podziemia niepodległościowego, zainicjował i koordynował działania ukierunkowane na zgromadzenie relacji działaczy zakopiańskiej NSZZ „Solidarność” i druk we współpracy z IPN publikacji „Zakopiańska Solidarność 1980-1989”. Współorganizował w Zakopanem wespół z IPN konferencje poświęcone walce o niepodległość i wolności obywatelskie w czasach zniewolenia.
- Marta Bernadzikiewicz-Stępień – dyrektor XXV Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Krakowie (szkoła mundurowa). Od lat konsekwentnie buduje program

wychowawczy szkoły oparty na patriotyzmie, pamięci o najnowszej historii Polski oraz wychowaniu młodzieży w duchu służby na rzecz społeczeństwa i dobra Ojczyzny. Pod jej kierownictwem społeczność szkolna systematycznie upamiętnia najważniejsze wydarzenia z historii Narodu Polskiego lat 1917–1990.
Realizuje projekty edukacyjne – także we współpracy z IPN – m.in. inicjatywę „Witold Pilecki. Raporty z Auschwitz", jest pomysłodawczynią i organizatorką Małopolskiego Konkursu Pieśni i Poezji Patriotycznej. Wraz z uczniami dba i pielęgnuje pamięć o polskich bohaterach, dbałość o pomniki w Parku Jordana (cykliczne rocznice urodzin i śmierci m.in. gen. S. Maczka, gen. W. Andersa, rotmistrza W. Pileckiego, D. Siedzikówny ,,Inki"). Kadeci oraz Poczet Sztandarowy szkoły regularnie uczestniczą w uroczystościach patriotycznych i państwowych na terenie Krakowa i Małopolski, zwłaszcza w obchodach Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych. Kompania Honorowa uczestniczy także w uroczystościach pogrzebowych szczątków żołnierzy podziemia niepodległościowego.

- Janusz Cabak – sekretarz gminy Nawojowa. Od lat zaangażowany we współpracę z IPN w dziele pielęgnowania pamięci o tradycjach niepodległościowych i o martyrologii. Jest mocno zaangażowany w utrwalanie lokalnej historii Nawojowej. Inicjator nowych upamiętnień budowanych we współpracy z IPN oraz organizator uroczystości patriotycznych i wydarzeń związanych z najnowszymi dziejami Polski.
  Koordynował współpracę z IPN w sprawie budowy w Popardowej pomnika poświęconego polskim i żydowskim obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej, zamordowanym przez Niemców wiosną 1944 r., w sprawie budowy pomnika ku czci kpt. Tadeusza Radziszewskiego – oficera WP, zamordowanego przez NKWD w Katyniu oraz wspierał podczas budowy trzech pomników skweru pamięci przy kościele parafialnym w Żeleźnikowej Wielkiej.
- Stanisław Dam – od wielu lat z pełnym zaangażowaniem prowadzi działalność społeczną i patriotyczną mającą na celu przywracanie pamięci o polskich bohaterach walczących o wolność i niepodległość Polski. Szczególne miejsce w jego działalności zajmuje postać rotmistrza Witolda Pileckiego oraz pamięć o Żołnierzach Niezłomnych i wszystkich Polakach, którzy poświęcili swoje życie dla ojczyzny.
  Z jego inicjatywy powstał Park imienia rotmistrza Witolda Pileckiego w Nielepicach, w którym znajdują się obeliski poświęcone: rotmistrzowi Witoldowi Pileckiemu, Żołnierzom Wyklętym, 100. Rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości oraz 235. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Od kilku lat organizuje rajd rowerowy upamiętniający ucieczkę rotmistrza Witolda Pileckiego z niemieckiego obozu śmierci KL Auschwitz. Jest też organizatorem wyjazdów edukacyjnych do miejsc szczególnie ważnych dla historii Polski i pamięci narodowej. Większość uroczystości patriotycznych odbywała się pod patronatem IPN.
- Daria Grodzka – nauczyciel konsultant ds. informacji pedagogicznej Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz redaktor naczelny miesięcznika „Hejnał Oświatowy". Od lat współpracuje z IPN w zakresie edukacji historycznej i obywatelskiej, organizując szkolenia, kursy, warsztaty i spacery edukacyjne dla nauczycieli. W zakresie szkoleń historycznych i polonistycznych opiera swoje działania na ofercie edukacyjnej IPN. Wspiera IPN w działalności naukowej, edukacyjnej, wystawienniczej i wydawniczej dotyczącej szczególnie ważnych wydarzeń z historii najnowszej.
  Zorganizowała m.in. kurs dla nauczycieli zatytułowany „Akademia Dziedzictwa Kresów Wschodnich Rzeczpospolitej" połączony z wyprawami edukacyjnymi na kresy II Rzeczypospolitej (Litwa i Ukraina), cykl seminariów dla nauczycieli pt. „Literatura i Pamięć", organizuje cykliczne szkolenia nauczycieli w ramach cyklu „Spotkania z historią najnowszą" oraz szkolenia okolicznościowe dla nauczycieli w ramach wydarzeń rocznicowych.
- Tomasz Konturek – Prezes Stowarzyszenia Odra–Niemen Oddział Małopolski. Od lat blisko

współpracuje z Instytutem w realizacji misji IPN, prowadzi intensywną i konsekwentną działalność społeczną, charytatywną oraz patriotyczną, w szczególności na rzecz podtrzymywania pamięci historycznej, wspierania Polaków i Polonii poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Pod jego przewodnictwem realizowane są liczne inicjatywy pomocowe i edukacyjne, skierowane m.in. do polskich kombatantów, osób represjonowanych oraz polskich społeczności na Kresach Wschodnich. Szczególne znaczenie ma jego zaangażowanie w wieloletnią akcję „Rodacy-Bohaterom". Współpracuje z IPN przy corocznych obchodów rocznicowych ku czci księży i zakonników – ofiar niemieckich represji. Jako Prezesa Fundacji Ignatianum koordynuje projekty społeczne, charytatywne i edukacyjne, m.in. na rzecz polskich dzieci mieszkających poza granicami kraju.

- Alina Sławina Kuśmierska – wieloletnia sołtys wsi Krzywopłoty, od lat zaangażowana w upamiętnianie bitwy Legionów Polskich pod Krzywopłotami 17–18 listopada 1914 r. Dzięki jej wieloletniej pracy pamięć o Legionach Polskich i bitwie pod Krzywopłotami stała się elementem lokalnej tożsamości i dumy. Łączy te działania z rozbudzaniem innych form aktywności społecznej.
  W ramach 100-lecia niepodległości Polski we współpracy z IPN doprowadziła do wybudowania w Krzywopłotach pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego. Doprowadziła do powstania ścieżek dydaktyczno-historycznych i tablic z opisami wydarzeń. Jej staraniem zostało wyznaczone stałe miejsce gdzie została zrekonstruowana legionowa ziemianka sztabowa – wykorzystywana jako miejsce spotkań i dyskusji o historii. Organizuje coroczne uroczystości ku czci Legionów. Przez wiele lat organizowała również rekonstrukcje historyczne bitwy.
- Stanisław Malara – jest inicjatorem budowy miejsc pamięci we współpracy z IPN oraz koordynatorem licznych działań ukierunkowanych na podtrzymywanie pamięci narodowej, a także inicjatorem i współorganizatorem wielu uroczystości patriotycznych i rocznicowych. W okresie PRL był działaczem opozycji demokratycznej. Organizował struktury niezależnych związków zawodowych na terenie Huty.
  Był inicjatorem budowy Pomnika „Solidarności" oraz miejsc pamięci o budowniczych kościołów w okresie komunizmu w kościele Matki Bożej Częstochowskiej na os. Szklane Domy, koordynował budowę Pomnika Krzyża Nowohuckiego przed kościołem Najświętszego Serca Pana Jezusa, pomnika ku czci pomordowanych i prześladowanych kapłanów w latach 1944-1989 przy kościele Matki Bożej Królowej Polski w Krakowie-Bieńczycach, a dzięki jego staraniom wybudowano pomnik poświęcony żołnierzom powojennego podziemia niepodległościowego w podkrakowskiej Morawicy.
- o. Jerzy Pająk – kapucyn, kapelan kombatantów i środowisk niepodległościowych w Krakowie. Od lat współpracuje z IPN w zakresie upamiętniania historycznych wydarzeń, miejsc oraz postaci w dziejach walk i męczeństwa Narodu Polskiego. Uczestnik i współorganizator kilkudziesięciu rocznicowych spotkań, okolicznościowych uroczystości związanych z poświęceniem wybudowanych pomników i wyremontowanych grobów. Uczestnik pogrzebów i celebrans mszy św. za poległych żołnierzy podziemia niepodległościowego organizowanych przez IPN. Kapelan Związku Sybiraków Oddział w Krakowie oraz kapelan Bractwa Kurkowego. Rokrocznie uczestniczy w uroczystościach organizowanych przez IPN przy odsłanianiu i poświęcaniu nowych miejsc pamięci oraz wyremontowanych i wybudowanych grobów wojennych i grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski. Pełni posługę duszpasterską poprzez modlitwę za dusze pomordowanych i zmarłych oraz poświęcenie i pobłogosławienie nowych obiektów pamięci narodowej.
- Szubryt Krzysztof – prezes Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznej „1 Pułk Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej" w Słopnicach. Celem działalności organizacji jest edukacja historyczna oraz ciągłe ożywienie historii i krzewienie jej w sercach młodego pokolenia. Działania

są ukierunkowane na upamiętnianie patriotycznych i wolnościowych zmagań Narodu Polskiego z totalitaryzmem niemieckim oraz sowieckim i komunistycznym.
Co roku uczestniczy w organizowaniu rekonstrukcji zrzutów alianckich dla Armii Krajowej na lądowisku „Sójka" na zboczach wzgórza Dzielec, a także w upamiętnieniu zrzutów alianckich dla AK na zrzutowisku „Wilga" na Polankach Szczawskich. Organizuje rajdy szlakami 1 psp AK na terenie Podhala, Beskidów Wyspowego, Sądeckiego czy Niskiego, współorganizuje rekonstrukcje wydarzeń upamiętniających walki Legionów Polskich na ziemi Limanowskiej oraz rekonstrukcje walk i potyczek 1 psp AK w Słopnicach, Dobrej, Limanowej, Gorlicach czy Ropie.

- Sławomir Szubryt – wiceprezes Stowarzyszenia Rekonstrukcji Historycznej „1 Pułk Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej" w Słopnicach. Celem działalności organizacji jest edukacja historyczna oraz ciągłe ożywienie historii i krzewienie jej w sercach młodego pokolenia. Działania są ukierunkowane na upamiętnianiu patriotycznych zmaganiach Narodu Polskiego z totalitaryzmem niemieckim oraz sowieckim i komunistycznym.
  Co roku uczestniczy w organizowaniu rekonstrukcji zrzutów alianckich dla Armii Krajowej na lądowisku „Sójka" na zboczach wzgórza Dzielec, a także w upamiętnieniu zrzutów alianckich dla AK na zrzutowisku „Wilga" na Polankach Szczawskich. Organizuje rajdy szlakami 1 psp AK na terenie Podhala, Beskidów Wyspowego, Sądeckiego czy Niskiego, współorganizuje rekonstrukcje wydarzeń upamiętniających walki Legionów Polskich na ziemi Limanowskiej oraz rekonstrukcje walk i potyczek 1 psp AK w Słopnicach, Dobrej, Limanowej, Gorlicach czy Ropie.
- Janusz Wierzgacz – dyrygent, kompozytor, wychowawca kolejnych pokoleń chórzystów – studentów krakowskich uczelni. Od lat związany ze środowiskiem patriotycznym. Jest wiceprezesem Stowarzyszenia Passionart, które w swojej działalności skupia się na kształtowaniu wrażliwego społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o działalność kulturalną i edukacyjną w zakresie historii Polski, a także wspieranie twórczości, pielęgnowanie tradycji oraz popularyzowanie muzyki klasycznej.
  Jest jednym ze współorganizatorów koncertów w hołdzie Żołnierzom Wyklętym, najpierw jako dyrygent, a później jako kompozytor utworów poświęconych bohaterom koncertów: Franciszkowi Niepokólczyckiemu, Hieronimowi Dekutowskiemu oraz Stanisławie Rachwał. Widowiska od wielu lat są współorganizowane przez IPN. Współtworzył także, jako dyrygent oraz konsultant warstwy artystycznej, koncert poświęcony Antoniemu Hedzie „Szaremu", dowódcy oddziałów partyzanckich.

Poprzedni Strona
Następny Strona

Kraków

Kraków

Uroczystości